

– VI MÅ BRYTE TAUSHETEN

– Seksuelle overgrep er et problem i befolkningen, ikke i et kjønn eller i en legning, sier Bjørn Aasmoe, styreformann i organisasjonen utsattmann. Han frykter at mørketallene er store, særlig blant gutter og menn.

– Mange overgrepsutsatte menn er tause om det de har opplevd, sier Bjørn Aasmoe.

Han er styreleder i utsattmann, en organisasjon som arbeider med å fjerne tabuer knyttet til det å være mann og ha blitt utsatt for seksuelle overgrep i oppveksten. De som engasjerer seg i organisasjonen er – som Aasmoe selv – overgrepsutsatte som ønsker å hjelpe andre. I utsattmann har de skapt det hjelpetiltaket de selv savnet.

«MANNESPRÅK» Utsattmann arbeider for større åpenhet om at det begås seksuelle overgrep mot gutter og menn, for på den måten å redusere skammen og skyldfølelsen som mange overgrepsutsatte menn opplever og samtidig etablere en sterkere bevissthet i det offentlige hjelpeapparatet. Aasmoe og kollegaene driver nettsiden www.utsattmann.no, der de blant annet svarer på henvendelser fra menn som har blitt utsatt for overgrep. Det har vært viktig for dem å skape et rom der overgrepsutsatte menn føler at de kan snakke om erfaringene på sin måte.

– Jeg venta i over tretti år før jeg kom ut med min opp-

levelse. Det var en ekstrem mestingsopplevelse, å ta kontroll selv, gjennom å fortelle det til andre, forteller Aasmoe.

Da han valgte å engasjere seg i utsattmann, var det viktig for ham at utsattmann var blitt til på gutter og menns premisser, og at man snakket det han omtaler som «mannespråk».

– Menn er ofte mer direkte. Mange menn har behov for å være mye mer konkrete når de søker hjelp etter å ha vært utsatt for et overgrep, sier Aasmoe.

TO TUSEN TILBAKEMELDINGER Aasmoe tror at jenter og gutter opplever overgrep nokså likt, men at kulturen vår ikke tillater dem verken å snakke om, eller å bearbeide erfaringene sine på samme måte. Derfor trengs det kjønns spesifikke hjelpetiltak, mener han.

– Gutter skal liksom være så tøffe og usårlige, og det er det vanskelig å kombinere det med å være utsatt for overgrep. Det hjelper heller ikke at de fleste gutter blir utsatt for overgrep fra en mann, i en periode hvor man kanskje begynner å oppdage sin egen identitet, sin seksualitet og har begynt å bli interessert i jenter. Mange er redde for reaksjoner, at folk skal lure på om de fikk ereksjon eller utløsning. Gutter og menn som får ereksjon under et overgrep, vil automatisk tenke at de var med på det. Men ereksjonen er i bunn og grunn et tegn på at de har en kropp som fungerer helt normalt. Jeg var også redd for at folk skulle spørre om jeg fikk ereksjon eller utløsning. Men da jeg fortalte om blant annet dette, lurte folk bare på hvordan jeg hadde det. Det var ikke verre.

Etter å ha delt sin egen historie i avisa Nordlys våren 2014, fikk han over to tusen tilbakemeldinger. Mange av dem kom fra menn som delte historier om overgrep de selv var blitt utsatt for, og som de kanskje ikke hadde fortalt til noen tidligere.



Hvis vi som voksne er tydelige forbilder som snakker mer om normalitet og det som faktisk er både ok og godt, så vil det bli lettere for de unge å skille mellom hva som er greit, og hva som slettes ikke er det.

“

– En mann fortalte meg at han hadde vært med i en undersøkelse hvor noe av målet blant annet var å kartlegge omfanget av overgrep. Da han kom til spørsmålet om han var blitt seksuelt misbrukt, kjente han etter om skammen fortsatt var der. Det var den, så han svarte nei på spørsmålet. Det er store mørketall på dette området, sier Aasmoe.

De siste tre årene har Aasmoe også jobbet som fagkonsulent ved Støttesenteret mot incest og seksuelle overgrep i Tromsø (SMISO). Høsten 2014 begynte han og en kollega med en større satsing på et undervisningsopplegg, hvor målet var å forebygge seksuelle overgrep. De har nå snakket med over 1500 sjetteklassinger, både gutter og jenter, om «gode og vanskelige» berøringer, følel-

ser og hemmeligheter. På den måten forsøker de å utvikle språket barna allerede har, slik at det også kan brukes til å beskrive det de kanskje ellers ikke tør sette ord på eller føler at de kan snakke om hjemme. Aasmoe mener det er på høy tid at tausheten rundt krenkelser og overgrep brytes.

– I dag fokuserer man ofte på det ekstreme hele tiden, for eksempel i debatter knyttet til seksualisert vold. Men vi snakker lite om hva som er normal seksualitet, eller hva som er normal utforskning. Hvis vi som voksne er tydelige forbilder som snakker mer om normalitet og det som faktisk er både ok og godt, så vil det bli lettere for de unge å skille mellom hva som er greit, og hva som slettes ikke er det, sier han ●

